

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 24 lipca 2017 r.

Poz. 1418

PROTOKÓŁ

do Konwencji nr 29 dotyczącej pracy przymusowej z 1930 r.,

przyjęty w Genewie dnia 11 czerwca 2014 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 11 czerwca 2014 r. w Genewie został przyjęty Protokół do Konwencji nr 29 dotyczącej pracy przymusowej z 1930 r., w następującym brzmieniu:

Przekład

Protokół do Konwencji nr 29 dotyczącej pracy przymusowej z 1930 r.

Konwencja Ogólna Międzynarodowej Organizacji Pracy,

zwołana do Genewy przez Radę Administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy i zebrana tam w dniu 28 maja 2014 r. na swojej sto trzeciej sesji,

uznając, że zakaz pracy przymusowej lub obowiązkowej stanowi część praw fundamentalnych i że praca przymusowa lub obowiązkowa łamie prawa człowieka oraz narusza godność miliona kobiet i mężczyzn, dziewcząt i chłopców, przyczynia się do utrwalania ubóstwa i stanowi przeszkodę w osiągnięciu godnej pracy dla wszystkich,

uznając zasadnicze znaczenie Konwencji nr 29 dotyczącej pracy przymusowej, z 1930 r. zwanej dalej „Konwencją” oraz Konwencji nr 105 dotyczącej zniesienia pracy przymusowej, z 1957 r. w zwalczaniu wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej, ale uznając że luki w ich stosowaniu wymagają dodatkowych działań,

przypominając, że definicja pracy przymusowej lub obowiązkowej zgodnie z artykułem 2 Konwencji obejmuje wszelkie formy i przejawy pracy przymusowej lub obowiązkowej oraz że ma ona zastosowanie do wszystkich osób bez wyjątku,

podkreślając pilność wyeliminowania wszelkich form i przejawów pracy przymusowej i obowiązkowej,

przypominając zobowiązanie Członków, którzy ratyfikowali Konwencję do uznania pracy przymusowej lub obowiązkowej za czyn karalny oraz zapewnienia, że kary nakładane na mocy prawa są rzeczywiście adekwatne i ściśle stosowane,

odnotowując, że okres przejściowy, o którym mowa w Konwencji upłynął i że postanowienia artykułu 1 ustępy 2 i 3 oraz artykuły 3-24 nie mają już zastosowania,

uznając, że podłoże i formy pracy przymusowej lub obowiązkowej uległy zmianie, a handel ludźmi dla celów pracy przymusowej lub obowiązkowej, która może obejmować wykorzystywanie seksualne, stanowi przedmiot rosnącej troski międzynarodowej oraz wymaga pilnych działań na rzecz jej skutecznego wyeliminowania,

odnotowując rosnącą liczbę pracowników wykonujących pracę przymusową lub obowiązkową w sektorze prywatnym, że pewne sektory gospodarki są szczególnie podatne i że pewne grupy pracowników są bardziej narażone na stanie się ofiarami pracy przymusowej lub obowiązkowej, szczególnie migranci,

odnotowując, że skuteczna i trwała likwidacja pracy przymusowej lub obowiązkowej przyczynia się do zapewnienia sprawiedliwej konkurencji pracodawców jak również ochrony pracowników,

przypominając stosowne międzynarodowe standardy pracy, w tym w szczególności Konwencję nr 87 dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych, z 1948 r., Konwencję nr 98 dotyczącą stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych, z 1949 r., Konwencję nr 100 dotyczącą jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości, z 1951 r., Konwencję nr 111 dotyczącą dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu, z 1958 r., Konwencję nr 138 dotyczącą najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia, z 1973 r., Konwencję nr 182 dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminacji najgorszych form pracy dzieci, z 1999 r., Konwencję nr 97 dotyczącą pracowników migrujących (zrewidowaną), z 1949 r., Konwencję nr 143 dotyczącą pracowników migrujących (postanowienia uzupełniające), z 1975 r., Konwencję nr 189 dotyczącą pracowników domowych, z 2011 r., Konwencję nr 181 dotyczącą prywatnych biur pośrednictwa pracy, z 1997 r., Konwencję nr 81 dotyczącą inspekcji pracy, z 1947 r., Konwencję nr 129 dotyczącą inspekcji pracy w rolnictwie, z 1969 r. jak również Deklarację MOP dotyczącą fundamentalnych zasad i praw w pracy, z 1998 r. oraz Deklarację MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, z 2008 r.,

odnotowując inne stosowne dokumenty międzynarodowe w szczególności Powszechną Deklarację Praw Człowieka, z 1948 r., Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, z 1966 r., Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, z 1966 r., Konwencję w sprawie niewolnictwa, z 1926 r., Konwencję uzupełniającą w sprawie zakazu niewolnictwa, handlu niewolnikami oraz instytucji i praktyk podobnych do niewolnictwa, z 1956 r., Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, z 2000 r., Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, z 2000 r., Protokół przeciwko przemytowi migrantów drogą lądową, morską i powietrzną, z 2000 r., Międzynarodową Konwencję dotyczącą ochrony praw migrantów i członków ich rodzin, z 1990 r., Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, z 1984 r., Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, z 1979 r. i Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, z 2006 r.,

postanowiwszy przyjąć niektóre wnioski w celu usunięcia luk w implementacji Konwencji i potwierdzając, że środki w zakresie zapobiegania, ochrony i środki zaradcze takie jak odszkodowanie i rehabilitacja, są niezbędne dla osiągnięcia skutecznej i trwałej likwidacji pracy przymusowej i obowiązkowej, która to sprawa stanowi czwarty punkt porządku dziennego sesji,

postanowiwszy, że wnioski te zostaną ujęte w formę protokołu do konwencji,

przyjmuje w dniu jedenastym czerwca dwa tysiące czternastego roku następujący Protokół, który otrzyma nazwę Protokół z 2014 r. do Konwencji nr 29 dotyczącej pracy przymusowej, z 1930 r.

Artykuł 1

1. Wypełniając nałożone przez Konwencję obowiązki na rzecz likwidacji pracy przymusowej lub obowiązkowej, każdy Członek podejmie skuteczne środki dla zapobiegania i eliminowania korzystania z niej, zapewnienia jej ofiarom ochrony i dostępu do odpowiednich i skutecznych środków naprawczych, takich jak odszkodowanie, oraz karania sprawców pracy przymusowej lub obowiązkowej.
2. Każdy Członek będzie opracowywał, w konsultacji z organizacjami pracodawców i pracowników, krajową politykę i plan działania na rzecz skutecznej i trwałej likwidacji pracy przymusowej lub obowiązkowej, które będą obejmowały systematyczne działania podejmowane przez właściwe władze, w koordynacji z organizacjami pracodawców i pracowników, jeżeli to właściwe, jak również z innymi zainteresowanymi grupami.
3. Potwierdza się definicję pracy przymusowej lub obowiązkowej zawartą w Konwencji i dlatego też środki, o których mowa w niniejszym Protokole będą obejmować konkretne działania przeciwko handlowi ludźmi dla celów pracy przymusowej lub obowiązkowej.

Artykuł 2

Środki podejmowane w celu zapobiegania pracy przymusowej lub obowiązkowej będą obejmowały:

- a) edukowanie i informowanie ludzi, zwłaszcza uznawanych za szczególnie narażonych, w celu przeciwdziałania stania się przez nich ofiarami pracy przymusowej lub obowiązkowej,
- b) edukowanie i informowanie pracodawców w celu przeciwdziałania angażowaniu się przez nich w pracę przymusową lub obowiązkową,
- c) podejmowanie wysiłków w celu zapewnienia, że:
  - i) ustawodawstwo dotyczące zapobiegania pracy przymusowej lub obowiązkowej, w tym w odpowiednich przypadkach prawo pracy, obejmuje wszystkich pracowników i wszystkie sektory gospodarki i w takim samym zakresie jest egzekwowane,
  - ii) wzmocnione będą służby inspekcji pracy i inne służby odpowiedzialne za implementację tego ustawodawstwa,
- d) ochronę osób, szczególnie pracowników migrujących, przed ewentualnymi nadużyciami i nieuczciwymi praktykami podczas procesów rekrutacji i zatrudnienia,

- e) **wspieranie należytej staranności zarówno sektora publicznego jak i prywatnego w zapobieganiu zagrożeniom pracą przymusową lub obowiązkową i reagowaniu na takie zagrożenia,**
- f) **przeciwdziałanie podstawowym przyczynom pracy przymusowej lub obowiązkowej oraz czynnikom zwiększającym zagrożenie taką pracą.**

Artykuł 3

Każdy Członek podejmie skuteczne środki na rzecz rozpoznawania, uwalniania i ochrony wszystkich ofiar pracy przymusowej lub obowiązkowej oraz umożliwienia im odzyskania zdrowia i rehabilitacji jak również zapewniania innych form pomocy i wsparcia.

Artykuł 4

1. **Każdy Członek zapewni, że wszystkie ofiary pracy przymusowej lub obowiązkowej, bez względu na ich obecność lub status prawny na terytorium kraju, mają dostęp do właściwych i skutecznych środków naprawczych, takich jak odszkodowanie.**
2. **Każdy Członek podejmie, zgodnie z podstawowymi zasadami swojego systemu prawnego, niezbędne kroki w celu zapewnienia, że właściwe władze są upoważnione do odstąpienia od ścigania lub karania ofiar pracy przymusowej lub obowiązkowej za udział w nielegalnych działaniach, których musiały się dopuścić w bezpośredniej konsekwencji wykonywania pracy przymusowej lub obowiązkowej.**

Artykuł 5

Członkowie będą ze sobą współpracować w celu prewencji i eliminowania wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej.

Artykuł 6

Środki podjęte w celu stosowania postanowień Protokołu i Konwencji, po konsultacji z zainteresowanymi organizacjami pracodawców i pracowników, będą określone w ustawodawstwie i przepisach krajowych lub przez właściwą władzę.

Artykuł 7

Skreśla się przepisy przejściowe Artykułu 1 ustępy 2 i 3 oraz Artykułów 3-24 Konwencji.

Artykuł 8

1. Członek może ratyfikować niniejszy Protokół równocześnie lub w każdym czasie po ratyfikowaniu Konwencji, poprzez poinformowanie Dyrektora Generalnego Międzynarodowego Biura Pracy o formalnej ratyfikacji w celu jej zarejestrowania.
2. Protokół wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania przez Dyrektora Generalnego ratyfikacji przez dwóch Członków. Następnie Protokół wejdzie w życie dla każdego Członka po upływie dwunastu miesięcy od daty zarejestrowania jego ratyfikacji, a Konwencja będzie wiążąca dla zainteresowanego Członka włącznie z Artykułami 1-7 niniejszego Protokołu.

Artykuł 9

1. Każdy Członek, który ratyfikował niniejszy Protokół, może go wypowiedzieć kiedy Konwencja jest otwarta do wypowiedzania zgodnie z jej Artykułem 30, aktem przekazanym Dyrektorowi Generalnemu Międzynarodowego Biura Pracy i przez niego zarejestrowanym.
2. Wypowiedzenie Konwencji zgodnie z jej Artykułem 30 lub 32 będzie *ipso jure* oznaczało wypowiedzenie niniejszego Protokołu.
3. Jakikolwiek wypowiedzenie zgodne z ustępami 1 lub 2 niniejszego Artykułu nie nabierze mocy wcześniej niż po upływie jednego roku od daty jego zarejestrowania.

Artykuł 10

1. Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy zawiadomi wszystkich Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy o zarejestrowaniu wszystkich ratyfikacji, deklaracji i aktów wypowiedzenia przekazanych mu przez Członków Organizacji.
2. Zawiadamiając Członków Międzynarodowej Organizacji Pracy o zarejestrowaniu drugiej zgłoszonej mu ratyfikacji, Dyrektor Generalny zwróci uwagę Członków Organizacji na datę wejścia w życie niniejszego Protokołu.

Artykuł 11

Dyrektor Generalny Międzynarodowego Biura Pracy udzieli Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych w celu zarejestrowania, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych, wyczerpujących informacji o wszystkich ratyfikacjach, deklaracjach i aktach wypowiedzenia, które zarejestrował.

Artykuł 12

Teksty angielski i francuski niniejszego Protokołu są jednakowo autentyczne.

Powyższy tekst jest autentycznym tekstem Protokołu przyjętego należycie przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy na jej sto trzeciej sesji, która odbyła się w Genewie i została ogłoszona za zamkniętą w dniu dwunastego czerwca 2014 r. Na dowód czego w dniu dwunastego czerwca złożyli swe podpisy:

Przewodniczący Konferencji
DANIEL FUNES DE RIOJA

Dyrektor Generalny
Międzynarodowego Biura Pracy
GUY RYDER

**PROTOCOL TO
THE FORCED LABOUR CONVENTION, 1930**

**The General Conference of the International Labour Organization,
Having been convened at Geneva by the Governing Body of the
International Labour Office, and having met in its 103rd Session
on 28 May 2014, and**

**Recognizing that the prohibition of forced or compulsory labour
forms part of the body of fundamental rights, and that forced
or compulsory labour violates the human rights and dignity of
millions of women and men, girls and boys, contributes to the
perpetuation of poverty and stands in the way of the achievement
of decent work for all, and**

**Recognizing the vital role played by the Forced Labour Convention,
1930 (No. 29), hereinafter referred to as "the Convention", and
the Abolition of Forced Labour Convention, 1957 (No. 105), in
combating all forms of forced or compulsory labour, but that gaps
in their implementation call for additional measures, and**

**Recalling that the definition of forced or compulsory labour under
Article 2 of the Convention covers forced or compulsory labour
in all its forms and manifestations and is applicable to all human
beings without distinction, and**

**Emphasizing the urgency of eliminating forced and compulsory labour
in all its forms and manifestations, and**

**Recalling the obligation of Members that have ratified the Convention
to make forced or compulsory labour punishable as a penal
offence, and to ensure that the penalties imposed by law are really
adequate and are strictly enforced, and**

**Noting that the transitional period provided for in the Convention has
expired, and the provisions of Article 1, paragraphs 2 and 3, and
Articles 3 to 24 are no longer applicable, and**

**Recognizing that the context and forms of forced or compulsory
labour have changed and trafficking in persons for the purposes
of forced or compulsory labour, which may involve sexual
exploitation, is the subject of growing international concern and
requires urgent action for its effective elimination, and**

**Noting that there is an increased number of workers who are in forced
or compulsory labour in the private economy, that certain sectors
of the economy are particularly vulnerable, and that certain
groups of workers have a higher risk of becoming victims of
forced or compulsory labour, especially migrants, and**

**Noting that the effective and sustained suppression of forced or
compulsory labour contributes to ensuring fair competition
among employers as well as protection for workers, and**

Recalling the relevant international labour standards, including, in particular, the Freedom of Association and Protection of the Right to Organise Convention, 1948 (No. 87), the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98), the Equal Remuneration Convention, 1951 (No. 100), the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111), the Minimum Age Convention, 1973 (No. 138), the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182), the Migration for Employment Convention (Revised), 1949 (No. 97), the Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975 (No. 143), the Domestic Workers Convention, 2011 (No. 189), the Private Employment Agencies Convention, 1997 (No. 181), the Labour Inspection Convention, 1947 (No. 81), the Labour Inspection (Agriculture) Convention, 1969 (No. 129), as well as the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work (1998), and the ILO Declaration on Social Justice for a Fair Globalization (2008), and

Noting other relevant international instruments, in particular the Universal Declaration of Human Rights (1948), the International Covenant on Civil and Political Rights (1966), the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966), the Slavery Convention (1926), the Supplementary Convention on the Abolition of Slavery, the Slave Trade, and Institutions and Practices Similar to Slavery (1956), the United Nations Convention against Transnational Organized Crime (2000), the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, especially Women and Children (2000), the Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air (2000), the International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families (1990), the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (1984), the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (1979), and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2006), and

Having decided upon the adoption of certain proposals to address gaps in implementation of the Convention, and reaffirmed that measures of prevention, protection, and remedies, such as compensation and rehabilitation, are necessary to achieve the effective and sustained suppression of forced or compulsory labour, pursuant to the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Protocol to the Convention;

adopts this eleventh day of June two thousand and fourteen the following Protocol, which may be cited as the Protocol of 2014 to the Forced Labour Convention, 1930.

Article 1

1. In giving effect to its obligations under the Convention to suppress forced or compulsory labour, each Member shall take effective measures to prevent and eliminate its use, to provide to victims protection and access to appropriate and effective remedies, such as compensation, and to sanction the perpetrators of forced or compulsory labour.

2. Each Member shall develop a national policy and plan of action for the effective and sustained suppression of forced or compulsory labour in consultation with employers' and workers' organizations, which shall involve systematic action by the competent authorities and, as appropriate, in coordination with employers' and workers' organizations, as well as with other groups concerned.

3. The definition of forced or compulsory labour contained in the Convention is reaffirmed, and therefore the measures referred to in this Protocol shall include specific action against trafficking in persons for the purposes of forced or compulsory labour.

Article 2

The measures to be taken for the prevention of forced or compulsory labour shall include:

- (a) educating and informing people, especially those considered to be particularly vulnerable, in order to prevent their becoming victims of forced or compulsory labour;
- (b) educating and informing employers, in order to prevent their becoming involved in forced or compulsory labour practices;
- (c) undertaking efforts to ensure that:
  - (i) the coverage and enforcement of legislation relevant to the prevention of forced or compulsory labour, including labour law as appropriate, apply to all workers and all sectors of the economy; and
  - (ii) labour inspection services and other services responsible for the implementation of this legislation are strengthened;
- (d) protecting persons, particularly migrant workers, from possible abusive and fraudulent practices during the recruitment and placement process;
- (e) supporting due diligence by both the public and private sectors to prevent and respond to risks of forced or compulsory labour; and
- (f) addressing the root causes and factors that heighten the risks of forced or compulsory labour.

Article 3

Each Member shall take effective measures for the identification, release, protection, recovery and rehabilitation of all victims of forced or compulsory labour, as well as the provision of other forms of assistance and support.

Article 4

1. Each Member shall ensure that all victims of forced or compulsory labour, irrespective of their presence or legal status in the national territory, have access to appropriate and effective remedies, such as compensation.

2. Each Member shall, in accordance with the basic principles of its legal system, take the necessary measures to ensure that competent authorities are entitled not to prosecute or impose penalties on victims of forced or compulsory labour for their involvement in unlawful activities which they have been compelled to commit as a direct consequence of being subjected to forced or compulsory labour.

Article 5

Members shall cooperate with each other to ensure the prevention and elimination of all forms of forced or compulsory labour.

Article 6

The measures taken to apply the provisions of this Protocol and of the Convention shall be determined by national laws or regulations or by the competent authority, after consultation with the organizations of employers and workers concerned.

Article 7

The transitional provisions of Article 1, paragraphs 2 and 3, and Articles 3 to 24 of the Convention shall be deleted.

Article 8

1. A Member may ratify this Protocol at the same time as or at any time after its ratification of the Convention, by communicating its formal ratification to the Director-General of the International Labour Office for registration.

2. The Protocol shall come into force twelve months after the date on which ratifications of two Members have been registered by the Director-General. Thereafter, this Protocol shall come into force for a Member twelve months after the date on which its ratification is registered and the Convention shall be binding on the Member concerned with the addition of Articles 1 to 7 of this Protocol.

Article 9

1. A Member which has ratified this Protocol may denounce it whenever the Convention is open to denunciation in accordance with its Article 30, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

2. Denunciation of the Convention in accordance with its Articles 30 or 32 shall *ipso jure* involve the denunciation of this Protocol.

3. Any denunciation in accordance with paragraphs 1 or 2 of this Article shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications, declarations and denunciations communicated by the Members of the Organization.

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Protocol shall come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications, declarations and denunciations registered by the Director-General.

Article 12

The English and French versions of the text of this Protocol are equally authoritative.

The foregoing is the authentic text of the Protocol duly adopted by the General Conference of the International Labour Organization during its One hundred and third Session which was held at Geneva and declared closed the twelfth day of June 2014.

IN FAITH WHEREOF we have appended our signatures this twelfth day of June 2014.

The President of the Conference,
DANIEL FUNES DE RIOJA

The Director-General of the International Labour Office,
GUY RYDER

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 7 lutego 2017 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *B. Szydło*